

РОЗГЛЯНУТО
Вченою радою
Протокол № 7
від «10» травня 2016 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Академії
Державної пенітенціарної служби
«27» травня 2016 року, №212

ПОЛОЖЕННЯ

про систему забезпечення Академією Державної пенітенціарної служби якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року №1556-УІІ, згідно якого умовою діяльності вищого навчального закладу є система забезпечення і контролю якості освітніх послуг.

Положення про систему забезпечення Академією Державної пенітенціарної служби (далі – Академія) якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) (далі – Положення) визначає контрольні заходи, форми контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та рекомендації з розподілу балів.

1.2. Метою розробки Положення є удосконалення системи контролю освітніх досягнень здобувачів вищої освіти, сприяння формуванню системних знань, організації самостійної роботи здобувачів впродовж усього періоду навчання; досягнення об'єктивності оцінювання знань та адаптація відомчих правових актів до вимог Закону України «Про вищу освіту».

1.3. Відповідно до статті 16 Закону України «Про вищу освіту» система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із системи забезпечення вищими навчальними закладами якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості); системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти; системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

1.4. Система забезпечення вищими навчальними закладами якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу (здійснюється відповідно до окремого Положення) та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників (здійснюється відповідно до окремого Положення);

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти та інших процедур і заходів (здійснюється відповідно до окремого Положення).

1.5. Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

1.6. Система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- забезпечення ефективності процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти;
- забезпечення наявності системи проведення процедур зовнішнього забезпечення якості;
- забезпечення наявності оприлюднених критеріїв прийняття рішень відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти;
- налагодження доступного і зрозумілого звітування;
- проведення періодичних перевірок діяльності систем забезпечення якості та механізмів роботи з отриманими рекомендаціями та інших процедур і заходів.

1.7. Система забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- забезпечення наявності та ефективності процесів і процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти;
- забезпечення наявності достатніх і збалансованих ресурсів для здійснення процесів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти;
- забезпечення незалежності у діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти; підзвітність та інших процедур і заходів.

1.8. Положення унормовує систему оцінювання при здійсненні всіх форм контролю якості знань, а також методику переведення показників академічної успішності у систему оцінювання за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти за кредитно-трансферною системою сприяє:

- підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним ступенем вищої освіти, переорієнтації їхньої мети лише з отримання позитивної оцінки на формування

- системних, стійких знань, умінь, навичок та компетенцій;
- відповідності переліку, форм та змісту контрольних заходів і завдань робочій програмі навчальної дисципліни;
- відкритості контролю, який базується на ознайомленні здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни з її змістом, формами, видами контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання (робоча програма відповідної навчальної дисципліни);
- подоланню елементів суб'єктивізму при оцінюванні навчальних здобутків, що забезпечується впровадженням, нових форм контролю, оцінюванням усіх видів навчальної роботи, що визначаються робочою програмою навчальної дисципліни, та доводяться до здобувача вищої освіти на початку вивчення даної дисципліни;
- забезпеченню належних умов для вивчення програмового матеріалу усіх навчальних дисциплін і підготовки до контрольних заходів;
- розширенню можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, розвитку їхнього творчого мислення та підвищення ефективності освітнього процесу.

Додаткові умови та вимоги щодо порядку оцінювання навчальних здобутків визначаються навчальним підрозділом з урахуванням специфіки та особливостей підготовки фахівців (спеціалізації) і зазначаються у відповідних методичних рекомендаціях, що схвалюються вченою радою Академії.

1.9. Критеріями якості освітнього процесу є:

- наявність затверджених у встановленому порядку навчальних планів, робочих навчальних планів, графіків освітнього процесу, програм та робочих програм із навчальних дисциплін;
- відповідність змісту навчальних планів і робочих програм вимогам освітньо-професійних програм та стандартам вищої освіти (за наявності);
- відповідність розкладу занять структурно-логічній схемі;
- відповідність елементів освітнього процесу (лекцій, семінарів, практичних занять тощо) затвердженим планам та програмам;
- комплектність і достатність методичного забезпечення дисциплін, достатність, регулярність і рівень організації поточного контролю (контроль якості знань здобувачів вищої освіти, якості освітнього процесу, їх аналіз), оперативність прийняття і реалізації корегуючих засобів.

1.10. Контроль за якістю освітнього процесу здійснюється на кількох рівнях:

1.10.1. Науково-педагогічними працівниками – за допомогою поточного, проміжного і підсумкового контроль.

1.10.2. Начальником (завідувачем) кафедри.

Начальник (завідувач) кафедри контролює якість освітнього процесу за допомогою:

- перевірки виконання навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах викладачів, у річних звітах викладачів та у протоколах засідань кафедр;
- перевірки підготовки науково-педагогічними працівниками навчальних та робочих навчальних програм відповідно до вимог МОН України, формування навчально-методичного комплексу забезпечення кожної дисципліни кафедри;
- відвідування упродовж навчального року всіх типів занять: лекцій, практичних занять, семінарських занять, консультацій тощо. Відвідування занять кожного

науково-педагогічного працівника проводиться не менше ніж один раз на рік. Висновки відвідування фіксуються в журналі контрольних та взаємних відвідувань занять начальником (завідувачем) кафедр;

- проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях кафедр;
- взаємовідвідування (кожен науково-педагогічний працівник повинен відвідати не менше 2-х занять упродовж навчального року), зробити відповідні записи в журналі контрольних та взаємних відвідувань занять кафедри.

1.10.3. Контроль на рівні факультету.

Начальник факультету та його заступник здійснюють цей контроль за допомогою:

- перевірки організації освітнього процесу кафедрами: формування навчального навантаження кафедр, якості рівномірного розподілу навантаження (в тому числі громадського) між науково-педагогічними працівниками;
- регулярного контролю дотримання розкладу навчальних занять науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти;
- відвідування занять науково-педагогічних працівників;
- контроль дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного, проміжного та підсумкового контролю;
- регулярних звітів (не менше одного разу на навчальний рік) начальників (завідувачів) кафедр на вченій раді;
- перевірки готовності навчально-методичної документації згідно з номенклатурою справ кафедр.

1.10.4. Контроль на рівні ректорату.

Ректор, проректори здійснюють цей контроль шляхом перевірки:

- наявності затверджених у встановленому порядку навчальних та робочих навчальних планів із кожної спеціальності навчального підрозділу;
- наявності затверджених у встановленому порядку графіків освітнього процесу;
- відповідності змісту навчальних планів і програм навчальних дисциплін встановленим вимогам;
- наявності робочих програм із дисциплін та їх відповідність елементам освітнього процесу (лекції, семінари, практичні, самостійна робота тощо);
- відповідності розкладу занять структурно-логічній схемі підготовки;
- комплектності і достатності методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни (дидактичні матеріали для проведення лекцій та семінарських, практичних занять, завдання до самостійної та індивідуальної роботи тощо);
- дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;
- наявності організаційно-методичного забезпечення всіх видів практик, передбачених навчальними планами;
- якості організаційно-методичного забезпечення проведення атестації здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня або ступеня вищої освіти відповідно до встановлених вимог, дотримання всіх вимог до документального забезпечення атестації;
- контрольних відвідувань занять керівництвом Академії.

1.11. Результати контролю за якістю освітнього процесу у структурних підрозділах (на факультетах, кафедрах) обговорюються на засіданнях ректорату або вченої ради не рідше одного разу на рік.

2. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

2.1. Контрольні заходи щодо здобувачів вищої освіти проводяться у формі:

- вступного контролю;
- поточного контролю;
- проміжного контролю;
- підсумкового контролю;
- контролю залишкових знань;
- ректорського контролю;
- контрольних зрізів знань та атестації.

2.2. **Вступний контроль** – усне чи письмове опитування здобувачів вищої освіти, що дає науково-педагогічному працівнику можливість визначити рівень підготовленості групи до сприйняття нової для неї навчальної дисципліни, наявності базових знань в аспекті міжпредметних і міждисциплінарних зв'язків.

2.3. **Поточний контроль** – оцінювання рівня знань, умінь та навичок здобувачів, який здійснюється в ході освітнього процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, тестування тощо. Поточний контроль у процесі навчання забезпечує зворотний зв'язок здобувача з науково-педагогічним працівником. Такий контроль на рівні науково-педагогічного працівника проводиться з усіх видів занять та є самооцінкою ефективності його праці. Начальник (завідувач) кафедри контролює хід освітнього процесу та виконання контрольних заходів.

Керівництво факультетів здійснює перевірку стану освітнього процесу, виконання планів проведення контрольних заходів, графіків виконання курсових робіт, стану підготовки дипломних робіт. Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях кафедр та доповідаються на засіданні вченої ради Академії.

Порядок проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається відповідною кафедрою.

2.4. **Проміжний контроль** – діагностика рівня опанування навчального матеріалу частини курсу. Науково-педагогічний працівник має право самостійно визначати методи проведення такого контролю: фронтальне опитування, тестування, контрольна робота тощо. Результати проміжного контролю заносяться до журналу успішності групи в окремо відведених колонці. У випадку відсутності на занятті окремих здобувачів вищої освіти діагностика рівня їхніх знань здійснюється у визначений науково-педагогічним працівником час. Якщо за підсумками проміжного контролю здобувач показав незадовільні результати, йому виставляються відповідні бали за встановленою шкалою, що передбачає їх обов'язкове наступне перескладання до наступного проміжного контролю.

2.5. **Підсумковий контроль** – діагностика рівня опанування навчального матеріалу в межах навчальної дисципліни з оцінюванням результатів за шкалою ECTS. Порядок підсумкового контролю визначається навчальним (робочим навчальним) планом у вигляді заліку або екзамену.

Для обліку результатів проміжного та підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи.

За рішенням кафедри підсумкова оцінка може виставлятися за результатами роботи здобувача протягом усього семестру з урахуванням балів за шкалою ECTS, набраних під

час вивчення матеріалу та всіх форм контролю.

Результати підсумкового контролю з дисциплін фіксуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках.

2.6. Контроль залишкових знань – визначення рівня наявних знань через певний інтервал часу (від кількох місяців до року) після складання підсумкового контролю. Цей вид контролю не є щорічно обов'язковим, не впливає на результативність (оцінку) навчання особи, що навчається, і проводиться вибірково, як правило, в інтересах зовнішнього контролю якості навчання чи внутрішнього з метою вивчення стійкості засвоєних знань у здобувачів вищої освіти. Результати даного виду контролю розглядаються на засіданнях кафедр з визначенням заходів, спрямованих на підвищення ефективності освіти.

2.7. Ректорський контроль – спеціальні контрольні заходи, що проводяться у плановому порядку і передбачають виконання здобувачами вищої освіти завдань теоретичного і практичного спрямування, розроблених фахівцями відповідних кафедр. За результатами ректорського контролю кафедри готують аналітичні довідки з кількісними показниками оцінок, узагальненням типових помилок. На підставі наданих до розгляду матеріалів ректорат приймає рішення щодо шляхів удосконалення освітнього процесу.

2.8. Комплексні контрольні роботи (далі – ККР) виконуються відповідно до наказу ректора безпосередньо перед акредитацією певної спеціальності.

Навчальний відділ складає графіки проведення ККР з розрахунку, що кожна група перевіряється з двох – трьох дисциплін кожного циклу навчального плану.

Графік проведення ККР затверджується ректором Академії як додаток до розпорядчого документа про проведення ККР.

Кафедри розробляють ККР з усіх дисциплін, що викладаються кафедрою. Розроблений пакет завдань ККР з кожної навчальної дисципліни затверджується на засіданні кафедри і подається до навчального відділу.

ККР виконують всі особи, що навчаються в навчальній групі, за винятком відсутніх з поважних причин, але не менше 90 % складу академічної групи.

На проведення ККР відводиться 2 (дві) академічні години у позанавчальний час.

ККР проводяться з навчальних дисциплін, вивчення яких відбувалось у попередньому семестрі.

ККР проводить викладач-екзаменатор, який викладає лекційний курс дисципліни, або викладач-екзаменатор, який проводить з неї практичні, семінарські заняття у присутності експерта, призначеного навчальним відділом.

Контроль за організацією і проведенням ККР здійснюють представники факультетів та навчального відділу.

2.9. Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь та інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми підготовки фахівців з певної спеціальності. Атестація здійснюється екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному рівні вищої освіти.

Атестація осіб, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів, проводиться в Академії в формі двох екзаменів.

Атестація осіб, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів, проводиться в Академії в формі захисту дипломних робіт.

Атестація осіб, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки молодших спеціалістів, проводиться в Коледжі Академії в формі двох екзаменів.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ З РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

3.1. З кожної навчальної дисципліни за усіма видами робіт розробляються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

3.2. Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, в їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

3.3. Оцінювання результатів **поточної роботи** (завдань, що виконуються на практичних, семінарських заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи осіб, які навчаються) рекомендується проводити за такими критеріями:

Завдання, задачі, роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру;

60% – завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (% від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю і вчасно, висновки містять окремі недоліки, судження особи, яка навчається, недостатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте висновки містять окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

3.4. Критерії оцінювання та кількість балів за якість виконання та захисту дипломних робіт наведено в таблиці 1.

Критерії оцінювання та кількість балів за якість виконання та захисту дипломних робіт

Рівень компетентності	Критерії оцінки магістерських робіт	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
Високий (творчий)	<ul style="list-style-type: none"> – робота написана самостійно, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті та завданням; – правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; – зроблено глибокий і всебічний аналіз наукових джерел; – авторські висновки зроблено на високому рівні узагальнення; – робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; – робота подана на кафедру вчасно; – рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно» (А); – захист роботи відбувся на «відмінно». 	відмінно	А 90-100 балів
Достатній (конструктивно-варіативний)	<ul style="list-style-type: none"> – робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані і мета досягнута; – правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; – зроблено глибокий аналіз наукових джерел; – авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; – робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; – робота подана на кафедру вчасно; – рецензент оцінив роботу на оцінку «добре» (В чи С); – захист роботи відбувся на «добре». 	добре	В 82-89 балів
Достатній (конструктивний)	<ul style="list-style-type: none"> – робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані і мета досягнута; – правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; – зроблено аналіз наукових джерел; – авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; – в оформленні роботи є окремі недоліки, у тому числі мовні; – робота подана на кафедру вчасно; – рецензент оцінив роботу на оцінку «добре» (С); – захист роботи відбувся на «добре». 	добре	С 75-81 бал
Середній (репродук-	<ul style="list-style-type: none"> – робота написана самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані не 	задовільно	Д 66-74 бали

тивний)	повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; – аналіз наукових джерел здебільшого не відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; – авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; – в оформленні роботи є недоліки; недостатня кількість бібліографічних джерел; є мовні помилки; – рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно» (D чи E); – захист роботи відбувся на «задовільно».		
Достатній (репродуктивний)	– робота написана в основному самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; – аналіз наукових джерел здебільшого не відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; застаріла і недостатня бібліографія; – авторські висновки зроблено на невисокому рівні узагальнення; – в оформленні роботи є недоліки; суттєві порушення мовного режиму; – рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно» (E); – захист роботи відбувся на «задовільно».	задовільно	E До 65 балів
Низький (непродуктивний)	– робота списана або зміст не розкритий; здобувач не вміє користуватися науковим апаратом; – робота оформлена без дотримання вимог; велика кількість мовних помилок; – робота подана на кафедру після встановленого терміну; – рецензент оцінив роботу на оцінку «незадовільно» (FX); – захист роботи відбувся на «незадовільно».	незадовільно	FX До 60 балів

Додаткові критерії оцінювання магістерських робіт:

оцінка «відмінно» – магістерська робота є бездоганною за змістом і оформленням; доповідь на захисті є логічною, змістовною, викладена вільно і переконливо, зі знанням всіх аспектів теми; відповіді правильні; робота повністю відповідає встановленим вимогам; відгук та рецензія позитивні;

оцінка «добре» – тема роботи практично розкрита, але мають місце недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині дещо поверхово проаналізовані літературні джерела; недостатньо використані інформаційні матеріали; є окремі зауваження рецензента, але в цілому рецензія і відгуки позитивні; доповідь логічна, викладена вільно, відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні; робота

оформлена згідно з вимогами;

оцінка «задовільно» – тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета дослідження; суттєво обмежений аналіз наукової полеміки з означеної проблеми; в аналітичній частині є надлишок елементів описовості; добір інформаційних матеріалів (таблиці, схеми, графіки) не завжди обґрунтований; рекомендації і пропозиції завершального розділу обґрунтовано непереконливо; рецензії та відгуки містять суттєві зауваження; не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні чи недостатньо повні; є зауваження щодо оформлення роботи;

оцінка «незадовільно» – сформульована мета дослідження не розкрита у роботі; відсутній логічний зв'язок між розділами; відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел; аналіз зроблено поверхово, переважає описовість; відсутній докладний аналіз проблеми дослідження; відсутні особисті висновки та пропозиції автора; є суттєві недоліки в оформленні роботи; ілюстрації до захисту відсутні; доповідь прочитана за текстом, відповіді на запитання неточні і неповні.

3.5. Критерії оцінювання результатів проходження практики за системою ЄКТС:

Критеріями оцінювання є характеристика, видана керівником від підприємства, зміст звіту, його достатньо кваліфікований захист.

Оцінка з практики враховується разом з іншими оцінками, які характеризують успішність студентів.

Загалом якісно складений звіт з практики оцінюється максимально 100 балами. Кількість балів знімається за порушення вимог:

- невідповідне оформлення (значне перевищення обсягу текстової частини роботи – більше 5 сторінок; шрифт та інтервал не відповідають встановленим нормам; відсутня або неправильна нумерація сторінок тощо) – 5-15 балів;
- несвоєчасне затвердження плану, несвоєчасна реєстрація звіту з практики, несвоєчасне подання до захисту – 5 балів;
- відсутня логічна послідовність і науковий стиль викладення матеріалу – 5-10 балів;
- виклад теоретичної частини не відповідає вимогам (відсутність глибини, всебічності, повноти викладення, визначення дискусійних питань тощо) – 5-10 балів;
- відсутність визначених проблем у вивченні теми, шляхів їх вирішення, відсутність власної точки зору та аргументації – 5-20 балів;
- невідповідність висновків вимогам (відсутність зв'язку з результатами дослідження, підсумків з розглянутих питань) – 5 балів;
- неправильно оформлений список літератури – 5 балів.

Кількість балів за виконання звіту з практики визначається науковим керівником у процесі перевірки. Під час захисту звіту з практики кількість балів може бути змінено (таблиця 2).

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 2

Виконання індивідуального плану проходження практики (стажування)	Оформлення звітної документації за практику	Захист звіту за практику	Сума
до 50	до 25	до 25	100

Нарахування балів за виконання індивідуального плану проходження практики здійснюється за чотирибальною шкалою, яка потім переводиться у 50-бальну шкалу відповідно до таблиці 3.

Нарахування балів за оформлення звітної документації здійснюється відповідно до таблиці 4.

Критерії оцінювання захисту звітів з практики наведені у таблиці 5.

Таблиця 3

Нарахування балів за виконання індивідуального плану проходження практики (стажування)

Критерії оцінювання	4-бальна система	50-бальна система
1	2	3
Курсант (студент) у повному обсязі самостійно виконав індивідуальне завдання проходження практики: досконало володіє знаннями щодо нормативно-правових документів, що регулюють діяльність підрозділу, в якому проходив практику; набув практичних навичок щодо покладених на нього посадових обов'язків; наполегливо виконував заплановані заходи; вів посадову документацію, передбачену програмою практики, своєчасно виходив на роботу; дотримувався вимог правил внутрішнього трудового розпорядку та виконавської дисципліни;	відмінно	41 – 50
Курсант (студент) виконав індивідуальний план проходження практики за незначної сторонньої підтримки: вивчив нормативно-правові документи, що регулюють діяльність підрозділу, в якому проходив практику; набув практичних навичок щодо виконання покладених на нього посадових обов'язків, але потребував незначної сторонньої допомоги та підтримки; виконував заплановані заходи, але відчував незначні труднощі при їх організації та аналізі досягнутих результатів; вів посадову документацію; своєчасно виходив на роботу.	добре	31 – 40
Курсант (студент) виконав індивідуальний план проходження практики, користуючись постійною допомогою і підтримкою: ознайомився з нормативно-правовими документами, що регулюють діяльність підрозділу, в якому проходив практику, але відчував певні труднощі під час їх практичного застосування; набув практичних навичок виконувати покладені на нього посадові обов'язки, але їх виконання потребувало постійного контролю та корекції зі сторони; виконував заплановані заходи та оформлював службову документацію, допускаючи помилки.	задовільно	11 – 30

Курсант (студент) не виконав індивідуальне завдання проходження практики: не спромігся набути практичних навичок виконання покладених на нього посадових обов'язків навіть за умови постійної підтримки та допомоги; не виконував заплановані заходи та недбало ставився до ведення посадової документації; допускав грубі порушення правил внутрішнього трудового розпорядку.	незадовільно	0 – 10
---	--------------	--------

Таблиця 4

Нарахування балів за оформлення звітної документації за практику

Критерії оцінювання	Кількість балів
Виконання курсантом (студентом) всіх методичних рекомендацій щодо оформлення матеріалів практики, програми практики, індивідуального плану, завдань і вказівок керівника. Систематичне та повне ведення щоденника, наявність відміток про це у щоденнику, охайність в роботі з документами. Вчасне заповнення всіх облікових документів, складання звіту.	До 25
Виконання курсантом (студентом) методичних рекомендацій щодо оформлення матеріалів практики, програми практики, індивідуального плану, завдань і вказівок керівника. Ведення щоденника. Заповнення всіх облікових документів, проте присутні незначні помилки в оформленні документації, які в цілому не вплинули на хід проходження практики.	До 20
Неповне виконання курсантом (студентом) методичних рекомендацій, щодо оформлення матеріалів практики, програми практики, індивідуального плану, завдань і вказівок керівника. Неохайне та несистематичне ведення щоденника. Незаповнення всіх облікових документів.	До 15
Відсутність документів, що підтверджують проходження курсантом (студентом) практики.	0

Таблиця 5

Критерії оцінювання захисту звіту за практику

Критерії оцінювання	Кількість балів
1	2
Курсант (студент) під час захисту практики виявляє всебічні, систематизовані, глибокі знання щодо нормативної бази, яка регулює діяльність підрозділу, в якому проходив практику; демонструє грамотне та логічне викладення інформації; допускає не більше 1–2 незначних помилок (через неухважність, обмовки), які сам виправляє.	До 25
Курсант (студент) під час проходження захисту практики виявляє повні знання щодо нормативної бази, яка регулює діяльність підрозділу, в якому проходив практику, при відповіді на питання комісії викладає матеріал у певній логічній послідовності, допускає не більше 2–3 незначних помилок; деяку неповноту відповіді або невірність літературної мови.	До 20

Курсант (студент) під час проходження захисту практики виявляє не досить повні знання щодо нормативної бази, яка регулює діяльність підрозділу, в якому проходив практику; нездатність відповісти на питання комісії на рівні репродуктивного відтворення; наявність не більше 1–2 суттєвих помилок (на прикладі невміння використовувати знання в конкретній практичній ситуації); неповна відповідь, незрозуміла її побудова.	До 15
Курсант (студент) під час проходження захисту практики виявляє відсутність знань або нерозуміння більшої або найбільш суттєвої частини матеріалу зазначеного у завданнях практики; суттєві помилки, які не виправляє, незрозуміла побудова відповіді на поставлені питання.	0

Враховуючи набрану кількість балів, у цілому звіт з практики оцінюється наступним чином відповідно до таблиці 6.

Таблиця 6

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

При незадовільній оцінці (до 59 балів) звіт з практики перероблюється та подається на повторне оцінювання.

4. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТІВ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1. За структурою екзаменаційний білет, як правило, повинен містити теоретичну частину (оцінювання знань) і практичну частину (оцінювання розуміння, здатностей, умінь тощо).

4.2. Завдання екзаменаційного білета оцінюється від 0 до 25 балів.

4.3. Екзаменаційний білет повинен містити такі види завдань:

- теоретичне питання або тести (до 75 % балів);
- практичні завдання (задачі, ситуаційні вправи тощо – до 25 % балів).
- відповіді на практичні завдання готуються письмово у повному обсязі незалежно від форми екзамену (усний, письмовий, тощо).

4.4. Зміст, структура екзаменаційних білетів та кількість балів оцінювання обґрунтовуються та визначаються рішенням відповідної кафедри.

4.5. Екзаменаційні білети розроблюються, затверджуються на засіданні кафедри та підписуються начальником (завідувачем) кафедри.

4.6. Екзаменаційні білети повинні повністю охоплювати зміст робочої програми

навчальної дисципліни або тієї її частини, що виноситься на підсумковий контроль, та забезпечувати перевірку всіх рівнів компетентностей (знання, розуміння, уміння, аналіз, синтез, критичне оцінювання), що передбачені робочою програмою, тобто відповідати вимогам змістовної і функціональної валідності.

4.7. Кількість екзаменаційних білетів для усного екзамену повинна перевищувати кількість осіб, що навчаються у навчальній групі не менше, ніж на 5. Кількість варіантів практичних завдань повинна забезпечити самостійність виконання завдання кожною особою, що навчається.

4.8. Критерії оцінювання навчальних досягнень (наведені в таблиці 7) доводяться до здобувачів вищої освіти на початку вивчення навчальної дисципліни .

Таблиця 7

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<i>Високий (творчий):</i> Здобувач вищої освіти систематично за поточним і за підсумковим контролю виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповів на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.	90...100
<i>Достатній (конструктивно-варіативний):</i> Здобувач вищої освіти за поточним і підсумковим контролю виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних джерелах, аргументовано відповів на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.	82...89
<i>Достатній (конструктивний):</i> Здобувач вищої освіти за поточним і підсумковим контролю виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних джерелах, відповів на поставлені питання, однак, з певними (неістотними) неточностями, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	75...81
<i>Середній (репродуктивний):</i> Здобувач вищої освіти за поточним і підсумковим контролю виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних джерелах, малоаргументовано з істотними неточностями відповів на поставлені питання, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.	64...74
<i>Достатній (репродуктивний):</i> Здобувач вищої освіти за поточним і підсумковим контролю виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних джерелах,	60...63

неточно або малоаргументовано відповів на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.	
<i>Низький (рецептивно-продуктивний):</i> Здобувач вищої освіти виконав значну частину видів навчальної роботи, за поточним і підсумковим контролю виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних джерелах, припустився істотних помилок у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).	35...59
<i>Низький (непродуктивний):</i> Здобувач вищої освіти виконав частину видів навчальної роботи, за поточним і підсумковим контролю виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних джерелах, припустився істотних помилок у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).	1...34

4.9. Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни виставляється здобувачам вищої освіти за сумарною кількістю набраних балів, отриманих в результаті поточного, проміжного та підсумкового контролів.

4.10. Позитивні оцінки виставляються тільки тим здобувачам вищої освіти, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою, і набрали за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

4.11. При переведенні та поновленні в Академії осіб, які не навчались за кредитно-трансферною системою, оцінки, одержані ними в інших навчальних закладах, переводяться у шкалу ECTS та 100-бальну шкалу відповідно до таблиці, за максимальними значеннями в межах конкретного показника.

Таблиця 8

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Добре	B	вище за середній рівень
75-81		C	загалом гарна робота
64-74	Задовільно	D	непогано
63-60		E	виконання відповідає мінімальним критеріям

35-59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

5. СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

5.1. Система запобігання та виявлення академічного плагіату є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

5.2. Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає такі процедури та заходи:

- створення умов, що унеможливають академічний плагіат;
- виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях;
- притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

5.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчальні роботи науково-педагогічних, наукових та інших працівників Академії та студентів.

5.4. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників академії і здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до окремого Положення.

6. УЧАСТЬ ОРГАНІВ КУРСАНТСЬКОГО (СТУДЕНТСЬКОГО) САМОВРЯДУВАННЯ У ЗАХОДАХ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.1. Органи курсантського (студентського) самоврядування щодо забезпечення якості освіти здійснюють вплив на рівні деканату:

- на якість навчальних програм через пропозиції щодо змісту навчальних програм;
- на якість освітнього процесу через пропозиції щодо його покращення;
- на якість викладання через опитування курсантів (студентів) стосовно методики викладання та змісту навчальних програм;
- на якість викладання через вибір навчальних дисциплін в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом (варіативна частина) ;
- на якість процесу набуття практичних вмінь та навичок шляхом можливості вибору місць проходження практики та стажування;
- на якість наукової роботи за допомогою участі в наукових проектах, розробках, конференціях, наукових публікацій.

6.2. Повноваження органів курсантського (студентського) самоврядування щодо забезпечення якості освіти реалізуються:

6.2.1. За допомогою представництва курсантів (студентів) в управлінських структурах: органи студентського самоврядування.

6.2.2. За допомогою публічної сфери:

- інтернет-простір (форум, соціальні мережі, власні блоги);

- ЗМІ (радіо, телебачення, преса);
- гарячі лінії на сайті МОН на час вступної кампанії, екзаменаційних сесій;
- звернення до депутатів різних рівнів.

6.3. Головними показниками участі курсантів (студентів) у процесах забезпечення якості є:

- наявність пропозицій, поданих курсантами (студентами) та впроваджених управлінськими органами навчального закладу завдяки курсантській (студентській) активності;
- представництво курсантів (студентів) в управлінських органах;
- участь курсантів (студентів) у моніторингових процесах (опитування курсантів (студентів));
- участь курсантів (студентів) у громадському секторі;
- публічні виступи курсантів (студентів) стосовно якості освітнього процесу.

6.4. Курсанти (студенти) можуть впливати на формування академічного середовища, несумісного з явищами корупції, академічної нечесності, списування, плагіату тощо.

Начальник навчального відділу

В.В. Дрижак